آرمان ملّی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۲۵۲
چهارشنبه
۱۴۰۰•۱۲•۱۸
۰۶ شعبان ۱۴۴۳/ ۰۹ مارس ۲۰۲۲

«آرمان‌ملی» سند تحول دولت مردمی را گزارش می‌کند:

سنـــد روی سنـــد می‌گذارند بدون اجرا!

◂ حساب دولت سیزدهم روی کاغذ

◂ برنامه‌ریزی‌ها در ایران چقدر موفق بوده‌اند؟

آرمان‌ملی- محمدسیاح: سند تحول دولت مردمی از سوی رئیس‌جمهوری ابلاغ شده است؛ سندی که به اعتقاد دولت می‌تواند چراغ راهی برای بهبود وضعیت کشور در بخش‌های مختلف از جمله تولید و اشتغال، سرمایه‌گذاری و نظام تامین مالی، نظام مالیه عمومی، زیرساخت، امور اجتماعی و سلامت، آموزش، فرهنگ و هنر، نظام اداری و حقوقی و سیاست خارجی و امنیت باشد، با این حال کارشناسان اقتصادی نقدهای جدی‌ای را نسبت به این سند وارد کرده‌اند که نشان از نقص بخش‌های مختلف از جمله بحث‌های اقتصادی است. از طرفی عدم توانایی تیم اقتصادی دولت در مدیریت اقتصادی و عدم توازن این سند با توانایی‌های مدیران و وزرای دولت سیزدهم است که مورد بحث قرار گرفته است. هرچند که پیش از هم سندهایی برای توسعه کشور نوشته شده، اما هیچکدام به مرحله احرا نرسیدند یا به‌طور کامل اجرا نشدند و این خود نشان از ضعف عمیق برنامه‌ریزی براساس واقعیت‌های آماری کشور و دولت‌ها دارد. به‌عبارت دیگر عدم اجرای برنامه‌های توسعه‌ای و سندهای نوشته شده در دوره‌های مختلف؛ به وضوح عدم پایبندی دولت‌ها را به برنامه‌های زمان‌دار نشان می‌دهد و این نگرانی در مورد دولت سیزدهم ابلاغ کرده وجود دارد. براساس آنچه که اعلام شده سند تحول دولت مردمی، در راستای اجرای وعده دولت سیزدهم درباره تحقق اهداف مندرج در قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و سیاست‌های کلی نظام، رفع نیازهای مردم، حل مسائل اساسی کشور و در اجرای اصل ۱۳۴ قانون اساسی سند تحول دولت مردمی به‌عنوان برنامه و خط‌مشی دولت و مبنای عمل قوه مجریه، وزرا و دستگاه‌های اجرایی ابلاغ شد. این سند، برنامه مدون دولت سیزدهم برای تحقق وضع مطلوب نوشته شده که متناسب با وضع موجود و موضوعات اولویت‌دار ارائه شده است. در تدوین این برنامه وزرا، معاونان و مسئولان اجرایی با جمعی از صاحبنظران، اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها همکاری داشته و در راستای ایجاد انسجام در جهت‌گیری برنامه‌های بخش‌های مختلف بوده است. براساس این سند، مسئولیت اجرای مفاد سند تحول در موارد مربوط بر عهده وزرا و بالاترین مقام مسئول در دستگاه ذیربط بوده و مکلف به پاسخگویی هستند. به‌منظور پیاده‌سازی سند، مقامات مسئول باید از انطباق و نبود مغایرت کلیه تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات دستگاه‌های مربوط با مفاد سند اطمینان حاصل کنند. همچنین تاکید شده آن‌گونه که در تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ هم‌راستایی احکام بودجه با سند تحول دولت قرار گرفت، ضروری است در ادامه نیز بودجه‌های سنواتی و سایر بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، پیشنهاد لوایح در سطح دستگاه‌های اجرایی با رعایت انطباق و عدم وجود مغایرت با سند تحول تنظیم شود. ضمن اینکه چرخش‌های تحول‌آفرین، راهبردها و اقدامات سند تحول باید در تدوین برنامه هفتم توسعه کشور مورد توجه قرار گیرد.

◂ اجرا براساس فوریت و اهمیت

این سند با توجه به گستردگی ابعاد، ضمن تمرکز بر بخش‌هاب اولویت‌دار، به‌صورت همزمان به اصلی‌ترین موضوعات فرابخشی اولویت‌دار نیز اشاره کرده است. با توجه به گستردگی و تنوع بخش‌ها و موضوعات پیشرو از یکسو و محدودیت منابع و ضرورت تمرکز دولت از سوی دیگر، در نهایت با بررسی‌های کارشناسی، اولویت‌های اساسی در دو حوزه بخش‌های پیشران و موضوعات فرابخشی با دو معیار اصلی «میزان اهمیت» و «میزان فوریت» انتخاب شده است و بر این اساس برنامه تحول بخش‌های پیشران و موضوعات فرابخشی در نه فصل شامل تولید و اشتغال، سرمایه‌گذاری و نظام تامین مالی، نظام مالیه عمومی، زیرساخت، امور اجتماعی و سلامت، آموزش، فرهنگ و هنر، نظام اداری و حقوقی و سیاست خارجی و امنیت تدوین شده است.

◂ سطح سند از دولت بالاتر است!

در همین رابطه علی مروی، اقتصاددان نکاتی را درباره این سند مطرح کرده که به‌نظر می‌رسد نکات قابل تاملی هستند. او گفته است که «سند تحول دولت بالاخره در فضایی کم‌رمق که افکارعمومی درگیر وقایعی مثل جنگ روسیه و اوکراین است، ابلاغ شد. نسخه نهایی بخش‌های اقتصادی سند از اشکالات و نقایص متعددی رنج می‌برد، اما یقینا سطح آن از خود دولت به مراتب بالاتر است.» مروی معتقد است: «از روز تنفیذ آقای رئیسی که قول انتشار چنین سندی را داد، بیش از ۷ ماه می‌گذرد. در این فاصله کابینه‌ای انتخاب شده که نه تسلط نظری و نه توان اجرایی کافی برای اجرای چنین سندی را دارد. بماند که شخص رئیس دولت هم به موضوعات اقتصادی سند اشراف چندانی ندارد. به همین دلیل ایشان در نامه ابلاغ سند ادعا کرده بودجه ۱۴۰۱ مبتنی بر این سند است. با نگاهی که به بخش بودجه سند، بعید است فاجعه‌ای مثل بودجه ۱۴۰۱ از آن بیرون بیاید.» این اقتصاددان تاکید کرده است که «با این دولت، حتما این سند هم به انبوه سندهای غیرموثر و اجرا نشده قبلی اضافه خواهد شد. البته بخش‌هایی از نسخه‌های قبلی سند وضعیت بهتری داشت ولی متاسفانه نسخه نهایی نسبت به آن نسخه‌ها افت کیفی زیادی داشته است. احتمالا هیاهوی طیف حاکم موثر واقع شده یا فشار سیاسیون ذی‌نفوذ و ذی‌نفع زیاد بوده است.»

◂ بلاتکلیفی در سند!

مروی ادامه داده که «مهم‌ترین ایراد وارد بر بخش‌های اقتصادی سند این است که بیش از حد تعارف داشته و در بحث‌های کلیدی، تکلیف خودش را روشن نکرده است. به‌عنوان مثال قصد حذف سرکوب قیمتی را داشته، اما به‌قدری به آن شاخ و برگ‌های غیرضروری و مضر داده که در این دولت یقینا به ضد خودش تبدیل خواهد شد. از طرفی به‌نظر می‌رسد دولت نمی‌داند راه درست، ثبات بخشی به قیمت‌ها با مهار پایدار تورم محقق می‌شود نه تلاش برای تثبیت قیمت‌ها با کنترل دستوری. شاید به همین دلیل است که دولت از روز اول دست به کنترل دستوری قیمت‌ها زد و بخش زیادی از وقت جلسات سطح بالای دولت درگیر مسائل پیش‌افتاده‌ای مثل تامین گوجه و مرغ و تخم‌مرغ و.. شد.» او اضافه کرد: «جلساتی که هر دقیقه آن برای مردم هزینه دارد و باید صرف امور راهبری مهمی از جمله مهار پایدار تورم از طریق کاهش حداکثری کسری ساختاری بودجه و ضابطه‌مند کردن خلق پول بانکی شود.» این اقتصاددان گفت: «متاسفانه تا حالا هم در مهار کسری ساختاری بودجه و هم در ضابطه‌مندکردن خلق پول بانکی، عملکرد دولت سیزدهم به‌شدت ضعیف بوده است و این موضوع از سوی بسیاری از کارشناسان و حتی نمایندگان مجلس که همراستا با جریان سیاسی دولت هستند هم مطرح شده است و نشان از این دارد که دولت به‌جای حرکت در مسیر اصلی در فرعی‌های مشکلات کشور گم شده است.» اقتصاد این روزها مهم‌ترین موضوع و از نظر همه مردم اولویت‌دارترین بحثی است که باید از سوی دولت پیگیری شود. قیمت‌گذاری دستوری، پرداخت یارانه، واردات کالاهای اساسی با نرخ دولتی و تحمیل هزینه‌های میلیاردی به کشور و بگیروببندها و برخوردهای قهری و... نمی‌توانند به اقتصاد بحران‌زده ایران کمک کنند که در همین شرایط هم عده‌ای با سوءاستفاده از مقام و قدرت و نفوذ در رده‌های مختلف حاکمیتی دست به رانت و فساد و چپاول دارایی‌های مردم و ثروت‌اندوزی می‌زنند. به همین منظور به‌نظر می‌رسد موثرترین و اولویت‌دارترین اقدام دولت سیزدهم برای بهبود وضعیت اقتصادی کاهش پایدار تورم است که خود چالشی مهم و اثرگذار بر همه ابعاد اقتصادی در کشور است. از طرفی افزایش روابط تجاری با جهان و کاهش فشار تحریم‌ها و ایجاد فرصت فعالیت آزاد تجار و فعالان اقتصادی در داخل و خارج کشور به منظور جذب سرمایه‌گذاری‌ها می‌تواند به اقتصاد کشور با رشد تولید کمک کند تا اینکه دولت خود وارد موضوعاتی شود که توانایی مدیریت آن را ندارد. سندهای زیادی در کشور نوشته شدند که با دلیل دولتی‌بودن اقتصاد و تضاد منافع و حضور افراد ذینفع دولتی در بخش‌های اقتصادی همه آنها را به قفسه کتابخانه‌های دولتی فرستاده است!

در گفت‌وگو با رئیس سازمان خصوصی‌سازی درباره تاخیر در واگذاری‌ها:

واگذاری خودروسازی‌ها؟ -بانک‌ها وثیقه گرفته‌اند؛ نمی‌شود

◂ مجوز واگذاری جاده مخصوصی‌ها در دستان بانک‌ها

آرمان‌ملی: نمایندگان مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ دولت را مکلف به عرضه سهام خود در شرکت‌ها و پروژه‌های نیمه تمام صنعتی و تولید کردند. درواقع این مصوبه که پیش از این در بودجه‌های سال‌ها قبل نیز وجود داشته و براساس آن وزارت اقتصاد و دارایی مکلف است با طبقه‌بندی بنگاه‌های اقتصادی نسبت به خصوصی‌سازی آنها اقدام کند از آن جهت حائز اهمیت است که یکی از مهم‌ترین حوزه‌هایی که بارها بر واگذاری سهام دولت در آن تاکید شده شرکت‌های خودروسازی است اما به گفته متولیان این حوزه با توجه به اینکه سهام دولت در این شرکت‌ها به وثیقه تبدیل شده عملا امکان واگذاری تا خروج سهام از وثیقه وجود ندارد. به عبارتی دولت عملا در جریان پرداخت تسهیلات به شرکت‌های خودروسازی که تحت‌تاثیر سیاست‌های دستوری با زیان‌انباشت مواجه شده‌اند سهام خود را در وثیقه نظام بانکی قرار داده و می‌توان اینطور استنباط کرد عملا بانک‌ها دارندگان اصلی سهام دولت در خودروسازی هستند، چرا که به‌نظر می‌رسد ظرفیت پرداخت بدهی دولت برای خروج وثیقه وجود البته به‌غیر از خودروسازی‌ها سهام دولت در سایر شرکت‌ها نیز با موانعی از این دست مواجهند اگرچه که به گفته رئیس سازمان خصوصی‌سازی تلاش این سازمان تعیین تکلیف سهام دولت در سایر بنگاه‌ها حداکثر تا نیمه اول سال آینده است.

◂ لزوم واگذاری خروج سهام

در این رابطه حسین قربانزاده رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی در گفت‌وگو با «آرمان‌ملی» می‌گوید: سهام دولت در خودروسازی وثیقه شده و واگذاری آن به بعد از آزادسازی موکول شده است. قربانزاده در مورد زمان خصوصی‌سازی باقی سهام دولت در شرکت‌های خودروسازی توضیح داد: تمام سهم دولت در خودروسازی‌ها وثیقه است. دولت ۵درصد از سهام ایران‌خودرو را دارد و ۱۷ درصد از سهام سایپا را به‌خاطر تسهیلات و مواردی که از طرف شرکت مادر تخصصی خودروسازان اتفاق افتاده وثیقه شده‌اند. رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی توضیح داد: برای واگذاری مابقی سهم دولت در خودروسازان، سازمان خصوصی‌سازی باید از طریق وزارت صمت و شرکت مادرتخصصی خودروسازان که ایدرو است و همراهی خود خودروسازان نسبت به رفع وثیقه سهام دولت در این دو شرکت اقدام کند تا بعداز آزادسازی امکان واگذاری توسط سازمان خصوصی‌سازی فراهم شود. قربانزاده در پاسخ به این سوال که آزادسازی سهم‌های وثیقه شده خودروسازان چقدر زمان خواهد برد، ادامه داد: موضوعات در حال پیگیری است اما چون باید از دو محل ایدرو و وزارت صمت پیگیری و وثایق را آزاد کرد، مشخص نیست که چه زمانی این وثایق آزاد می‌شوند. رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی در مورد خصوصی‌سازی سایر شرکت‌های دولتی هم توضیح داد: پروسه واگذاری شرکت آلومینای جاجرم تا مرحله آماده‌سازی در سازمان خصوصی‌سازی به پایان رسید و این شرکت پذیرش‌شده و در آستانه عرضه اولیه است. قربانزاده توضیح داد: در مورد آلومینای جاجرم تمام موارد مدنظر هیات پذیرش رعایت و اعمال‌شده و این شرکت در لیست عرضه‌های اولیه قرارگرفته است. سازمان بورس در خصوص واگذاری و عرضه اولیه آن در بورس تصمیم‌گیری خواهد کرد. سازمان بورس با توجه به تقاضاهای که برای عرضه وجود دارد و اقتضای شرایط، زمان و شرایط عرضه اولیه‌اش را مشخص خواهد کرد. او در مورد واگذاری سهام دولت در پالایشگاه شازند نیز توضیح داد: سازمان خصوصی‌سازی واگذاری سهم دولت در پالایشگاه شازند را نیز در دست اقدام دارد اما با چالش‌های در بخشی از هماهنگی‌های که شرکت پالایش و پخش به‌عنوان شرکت مادر تخصصی است دارند، باید انجام دهد، روبه‌رو شده است. قربانزاده اظهارکرد: در خصوص برخی ازنقطه‌نظرات هیات پذیرش بورس مثل ثبت صورت‌جلسات و موضوع بدهی ارزی این پالایشگاه، تامین نشده و در حال بررسی و رفع موانع هستیم تا پالایشگاه شازند هم بتواند به سطح عرضه اولیه برسد. رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی همچنین توضیح داد که این سازمان در حال تلاش برای تعیین تکلیف مابقی سهام دولت در شرکت‌هایی است که مابقی سهام دولت است و سعی دارد در طول شش‌ماه اول سال آینده، تا پایان شهریورماه، موضوع خصوصی‌سازی شرکت‌ها را به حد قابل قبولی برساند. قربانزاده از برگزاری نمایشگاهی با محوریت خصوصی‌سازی خبر داد و افزود: هم‌زمان با سالگرد ابلاغ سیاست‌های اصل ۴۴، از ۲۹ اردیبهشت تا ۴ خرداد نمایشگاهی در خصوص نتایج ۲۰سال خصوصی‌سازی به‌نمایش گذاشته خواهد شد تا با آسیب‌شناسی نسبت به راهبردهای جدید خصوصی‌سازی اقدام شود.

◂ تکلیف مجلس برای دولت

براساس این گزارش، نمایندگان مجلس در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ با بندهای الحاقی(۵)، (۷) و (۱۰) تبصره (۲) ماده واحده لایحه مذکور موافقت کردند براساس این مصوبه وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است نسبت به طبقه‌بندی و درج نام آن‌دسته از بنگاه‌های اقتصادی که در چارچوب آئین‌نامه موضوع ماده(۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم(۴۴) قانون اساسی در گروههای(۱) و(۲) ماده(۲) قرار نگرفته‌اند به استثنا موارد مندرج در گروه(۳) ماده(۲) و مجوزهای أخذ شده از مقام معظم‌رهبری در یکی از گروه‌های(۱) و(۲) اقدام کند. همچنین، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون فهرست طبقه‌بندی‌های یادشده را به تصویب هیات وزیران برساند، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلف به همکاری با وزارت امور اقتصادی و دارایی هستند. البته در بند الحاقی (۷) تبصره (۲)ماده واحده لایحه آمده تاکید شده برای ایجاد زیرساخت تامین مالی در زنجیره، بورس‌های کالایی مجاز هستند نسبت به ایجاد امکان معاملات کالا در بورس‌های ذیربط بر مبنای اسناد اعتبار نظیر برات الکترونیک و سایر اسناد اعتباری قانونی و همچنین ایجاد ابزار لازم برای تبدیل اسناد اعتباری فوق‌الذکر به ریال اقدام شود و همچنین دولت مجاز است نسبت به واگذاری سهام پروژه‌های نیمه‌تمام صنعتی و تولیدی در اختیار خود در قالب شرکت‌های سهامی عام طرح(پروژه) از طریق بازارسرمایه اقدام کند.

قیمت در بازار آزاد (به تومان)

سکه و طلا		ارز		خودرو			
سکه امامی	۱۲,۱۵۰,۰۰۰	دلار آمریکا	۲۶,۰۳۹	سمند LX	۲۵۷,۰۰۰,۰۰۰	سایپا ۱۱۱	۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۲,۲۰۰,۰۰۰	یورو	۲۸,۶۰۰	دنا	۳۵۵,۰۰۰,۰۰۰	تیبا	۱۷۷,۰۰۰,۰۰۰
نیم سکه	۶,۹۵۰۰,۰۰۰	پوند انگلیس	۳۴,۴۲۳	پژو ۴۰۵ SLX	۳۰۲,۰۰۰,۰۰۰	ساینا	۱۸۸,۰۰۰,۰۰۰
ربع سکه	۳,۹۰۰,۰۰۰	درهم امارات	۷۰۸۳	پژو پارس	۲۷۲,۰۰۰,۰۰۰	کوییک R	۱۹۶,۰۰۰,۰۰۰
سکه گرمی	۲,۴۰۰,۰۰۰	لیر ترکیه	۱۹۰۰	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۶۴,۰۰۰,۰۰۰	وانت زامیاد (آپشنال)	۳۰۸,۰۰۰,۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱,۲۳۷,۳۵۵	دلار کانادا	۲۰,۳۰۰	رانا پلاس	۲۶۷,۰۰۰,۰۰۰	شاهین	۳۴۱,۰۰۰,۰۰۰

گزارش

دلایل عدم اتصال ریلی ایران و عراق بررسی شد:

کارشکنی ترک‌ها همگام با نگرانی آمریکا برای دورزدن تحریم

آرمان‌ملی: اتصال ریلی بین ایران و عراق بیش از چند دهه است که در بلاتکلیفی قرار دارد و به‌رغم تمامی گفت‌وگوها و اعلام آمادگی دو کشور بازهم شاهد عدم تمایل طرف عراقی برای برقراری این اتصال هستیم. درواقع از سال ۵۶ موضوع اتصال ریلی ایران و عراق به‌طور جدی مطرح شد اما با پیروزی انقلاب در جنگ ۸ ساله این طرح به حاشیه رفت. اما در سال ۹۰ شبکه ریلی ایران به مرز شلمچه رسید و از آنجایی که مبادلات تجاری ایران و عراق با رشد قابل ملاحظه‌ای همراه شده بود بازهم اجرای این طرح با تاکید بیشتری دنبال شد که از آن سال تاکنون بازهم اتصال ریلی دو کشور به درب بسته خورده است. در رابطه با بلاتکلیفی این طرح دلایل مختلفی مطرح می‌شود به‌گونه‌ای که برخی کارشناسان عدم تمایل آمریکا را عامل اصلی دانسته و معتقدند: از آنجایی که با اتصال ریلی امکان دورزدن تحریم‌ها تقویت می‌شود فشار آمریکا به عراق باعث تاخیر در اجرا شده است اما از سوی دیگر برخی از کارشناسان ترکیه را به‌عنوان یکی از عوامل موثر معرفی کرده و معتقدند سابقه حضور ترکیه در عراق و اهمیت این کشور برای دسترسی ترک‌ها به خلیج‌فارس و کشورهای حوزه باعث شده تا در رقابت تنگاتنگ ایران و ترکیه برای بازار عراق ترک‌ها به‌واسطه مزیتی که اتصال ریلی می‌تواند در رقابت ایران با ترکیه ایجاد کند رقیب دیرینه ایران از هر ابزاری برای تاخیر در این اتصال بهره‌گیری می‌کند. در این رابطه علی ضیایی، کارشناس صنعت حمل‌ونقل می‌گوید: ایران بارها به طرف عراقی اعلام کرد که حاضر است برای احداث خط‌آهن در خاک عراق و اتصال ریل دو کشور سرمایه‌گذاری کند و در مقاطعی حتی بنیاد مستضعفان به‌عنوان سرمایه‌گذار این پروژه انتخاب شد اما طرف عراقی حاضر به پذیرش این سرمایه‌گذاری نشد. در نهایت تلاش‌ها برای سرمایه‌گذاری در این بخش به آنجا رسید شرکت ارزش آفرینان فدک به‌عنوان سرمایه‌گذار پروژه انتخاب شد اما بازهم دولت عراق برای صدور مجوز عملیات ساخت راه‌آهن و اختصاص زمینی برای حضور پیمانکار ایرانی در خاک عراق کوتاهی کرد. در سفر شهریورماه الکاظمی، نخست‌وزیر عراق به ایران این مساله بازهم مورد گفت‌وگو قرار گرفت اما همچنان زمان اجرای این طرح با ابهام مواجه است. وی افزود: آمریکا تمایلی ندارد برای شکل‌گیری این مسیر ترانزیتی ندارد چرا که با راه‌اندازی این مسیر ایران می‌تواند تحریم‌های امریکا را دوربزند. البته برخلاف این ادعا که آمریکایی‌ها عامل موثر در توقف اتصال ریلی ایران و عراق هستند بنابراین با سیگنال‌های مثبتی که از مذاکرات برجامی ارسال می‌شود و به نوعی رفع تحریم‌ها به‌زودی رقم خواهد خورد بنابراین نباید دیگر نگران کارشکنی آمریکا در برقراری این مسیر ترانزیتی باشیم موضوعی که به اعتقاد برخی از کارشناسان اساسا نقش آمریکا در این موضوع چندان پررنگ نبوده و رقیب دیرینه ایران در بازار عراق یعنی ترک‌ها عامل اصلی در تاخیر این اتصال به شمار می‌روند. جهانبخش سنجابی‌شیرازی، دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق در این رابطه بیان کرد: یکی از مهم‌ترین دلایلی که باعث می‌شود راه‌آهن ایران و عراق به جایی نرسد رقابت ترکیه با ایران در اقتصاد این کشور است. از سمت دیگر ایران از طریق خاک خود به خلیج‌فارس و کشورهای حومه آن به‌راحتی دسترسی دارد اما ترکیه برای ارسال کالاهای خود به کشورهای حوزه خلیج‌فارس ناچار است در حال حاضر هزینه زیادی بپردازد و این موضوع مزیت رقابتی کالاهای ترکیه با ایران را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و به همین دلیل ترکیه به‌دنبال آن است که از طریق عراق مسیر ترانزیت خود را به خلیج‌فارس و کشورهای حومه آن برساند و بازار این کشورها را به‌دست آورد. سنجابی‌شیرازی تاکیدمی‌کند: البته باید تاکید کرد که ترکیه نسبت به ایران رابطه اقتصادی قدیمی‌تری با عراق دارد به همین دلیل ترکیه زیرساخت‌های مشترک اقتصادی بیشتر و مستحکم‌تری با عراق دارد. دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق گفت: ترکیه از طریق دو بزرگراه بغداد به بصره و بغداد به اربیل مسیر ترانزیتی کم‌هزینه‌ای برای خود ایجاد کرده است و نه تنها از طریق ریل تلاش می‌کند که مسیر ترانزیتی مناسبی برای خود در این کشور ایجاد کند بلکه از نظر حمل‌ونقل جاده‌ای ارتباط قوی و محکمی بین دو کشور وجود دارد و ترکیه موافقتنامه حمل‌ونقل جاده‌ای با این کشور به امضا رسانده است و به همین دلیل کامیون‌های ترک برخلاف کامیون‌های ایرانی به‌راحتی در خاک عراق تردد می‌کنند.

ذره‌بین

ظرفیت نفت ایران برای کاهش ۸ تا ۱۰ درصدی قیمت

آرمان‌ملی: با تداوم جنگ روسیه و اوکراین و عبور نفت از مرز ۱۴۰ دلاری تمام نگاه‌ها متوجه حضور نفت ایران در بازارجهانی و سهم آن در کاهش قیمت نفت متمرکز شده است. البته این موضوع به‌همراه هشدار روسیه که رسیدن نفت به مرز ۳۰۰ دلار خبر داده و حتی تاکیدکرده گاز خود به اروپا را که از مسیر آلمان می‌گذرد قطع خواهد کرد. نگاه تمامی خریداران آسیایی را متوجه منابع نفتی ایران کرده و به‌نظر می‌رسد تلاش گسترده‌ای صورت‌گرفته تا با تسریع در توافقات برجامی نفت ایران به بازار بازگردد. اما سوال اساسی در این است که با ورود ایران به بازار نفت قیمت نفت آیا قیمت نفت کاهش خواهد یافت و تا چه میزان شاهد افت قیمت خواهیم بود؟ در این رابطه «لیم.جیت.یانگ»، مشاوره بازارهای نفت اس.اند.پی گلوبال کامادیتی اینسایتس می‌گوید: خریداران آسیایی امیدوارند بازگشت سریع نفت ایران قیمت‌ها را در بحبوحه رشد تنش‌های ژئوپلیتیکی و پایبندی تولیدکنندگان اوپک‌پلاس به افزایش تدریجی عرضه و افزایش تولید به میزان ۴۰۰ هزار بشکه در روز، کاهش دهد. وی افزود: بر این باوریم توافق میان آمریکا و ایران می‌تواند به‌زودی حاصل شود. فرض ما بر این است که بازگشت کامل به توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ تعلیق کامل تحریم‌ها را به‌دنبال خواهد داشت و تولید ایران را تا اوت به میزان ۷۵۰ هزار بشکه در روز و صادرات از ذخایر را ۳۰۰ هزار بشکه در روز افزایش می‌دهد. قیمت نفت تحت تاثیر خبر مذاکرات دولت بایدن با متحدان اروپایی برای ممنوعیت واردات نفت روسیه در زمان گشایش معاملات دوشنبه، افزایش چشمگیری داشت و نفت برنت ماه آتی بازار ICE به ۱۳۹ دلار و ۱۳ سنت در هر بشکه صعود کرد در حالی که بهای نفت ماه آتی نایمکس با ۱۴ دلار و ۸۲ سنت افزایش، به ۱۳۰ دلار و ۵۰ سنت در هر بشکه رسید. راجات کاپور، مدیرکل نفت، گاز و شیمیایی در شرکت سینرژی کانسالتینگ اظهارکرد: براساس اکثر برآوردها، ایران می‌تواند به‌سرعت ظرفیت تولیدش را افزایش دهد و درواقع مدتی است که سرگرم برنامه‌ریزی برای بازگشت به بازارهای بین‌المللی است. شرکت ملی نفت ایران می‌تواند در چند ماه آینده ۷۰۰ هزار بشکه در روز به تولیدش افزایش کند و در مدت سه ماه تولیدش را به حدود ۳.۲ میلیون بشکه در روز افزایش دهد. افزوده شده یک‌میلیون بشکه نفت به بازار، بین پنج تا هشت دلار روی قیمت نفت تاثیر دارد و بنابراین تورم قیمت فعلی را تا حدودی کاهش می‌دهد. شرکت برن.اشتاین.ریسرچ اعلام کرد هزینه‌های انرژی به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی به هشت درصد افزایش پیدا کرده که بالاترین نرخ از زمان بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸ است. افزایش قیمت‌های نفت به بیش از ۱۱۰ دلار در هر بشکه، هزینه‌های نفت را به ۴.۵ درصد تولید ناخالص داخلی رسانده که از نظر تاریخی، مقدمه رکود و نابودی تقاضاست.

بنگاه‌ها

از سوی بانک ایران‌زمین و همگام با خدمات دیجیتال صورت می‌گیرد:

آمادگی شعب «ایران‌زمین» برای ارائه خدمات در پایان سال

آرمان‌ملی: هر ساله با نزدیک‌شدن به روزهای پایانی سال شاهد افزایش مراجعات و شلوغی بانک‌هایی هستیم که عملا بخش قابل‌ملاحظه‌ای وقت و انرژی افراد و صاحبان مشاغل را به‌خود معطوف می‌کند. در این راستا با گسترش خدمات مبتنی بر اینترنت برخی از افراد و گروه‌ها توجه خود را به این حوزه معطوف کرده‌اند موضوعی که بانک ایران‌زمین نیز برای بهبود فرآیند ارائه خدمات بانکی به مشتریان خود در کنار بر راه‌اندازی روابط عمومی دیجیتال و مرکز تماس دیجیتال از آمادگی شعب این بانک برای ارائه خدمات بهتر به مشتریان در پایان سال خبر داده است. با نزدیک‌شدن به روزهای پایانی سال و شلوغی بانک‌ها و مراکزخرید یکی از راهکارهای موجود برای این روزها خریدهای اینترنتی است ولی افزایش مراجعات در کنار نوسان سرعت اینترنت این روش را نیز در برخی از موارد تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. بنابراین طبیعی است که پول نقد و یا استفاده از دستگاه‌های کارت‌خوان بهترین گزینه برای خرید محسوب شوند از آنجایی که از اهداف بانک ایران‌زمین جلب اعتماد مردم و رضایتمندی مشتریان است و در راستای بهره‌برداری و استفاده بهینه از فرصت‌های محیطی، جهت حفظ و افزایش سرمایه‌های مشتریان در روزهای سخت اقتصادی و بیماری کروناست. این بانک علاوه علاوه بر راه‌اندازی روابط عمومی دیجیتال و مرکز تماس دیجیتال، از اعلام آمادگی شعب این بانک برای ارائه خدمات بهتر به مشتریان در پایان سال خبر داده که گامی جدید در ارائه خدمات به مشتریان محسوب می‌شود.

یک گام تا ورود ماشین آلات سنگین

آرمان‌ملی: وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد صدور مجوز برای ورود و ترخیص انواع ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین یا خاص مستعمل استفاده شده در طرح‌های خدمات فنی و مهندسی برون‌مرزی را برای سیر مراحل بررسی و تصویب در دولت ارائه کرده است. براساس مصوبه شورایعالی توسعه صادرات غیرنفتی، مقررشده ورود ماشین‌آلات و تجهیزات استفاده شده در طرح‌های برون‌مرزی که از سوی پیمانکاران خدمات فنی و مهندسی در کشورهای هدف خریداری شده، پس از تایید کمیته موضوع ماده (۱۹) آیین‌نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی و کمیته ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی با رعایت سایر ضوابط و مقررات مجاز شود. لذا با توجه به اینکه تصمیم‌گیری درخصوص موضوع یادشده از صلاحیت‌های هیات وزیران بوده و تصمیم شورایعالی توسعه صادرات غیرنفتی و دیگر مراجع از جمله کمیته ماده (۱) بر اجازه واردات تجهیزات یاد شده، نیست، وزارت صنعت، معدن و تجارت پیش‌نویس مصوبه مربوط برای صدور مجوز ورود و ترخیص ماشین‌آلات و تجهیزات یاد شده را به منظور سیر مراحل بررسی و تصویب به دولت ارائه کرده است. پیشنهاد مذکور اکنون در کمیسیون زیربنایی، صنعت و محیط‌زیست دولت، مراحل بررسی و تصمیم گیری را طی می‌کند.

بازارسرمایه

با افت ۶هزار واحدی شاخص مطرح شد:

احتمال دخالت حقوقی‌ها در ریزش‌ها؟

آرمان‌ملی: بازارسرمایه روز سه‌شنبه به‌رغم عدم تغییر خاصی در شاخصه‌های تاثیرگذار از روند صعودی خود بازماند به‌طوری که شاخص کل با افت بیش از ۶ هزار واحدی در کانال یک‌میلیون و ۳۳۶ هزار واحدی قرار گرفت. در رابطه با دلایل ریزش اخیر اگرچه این میزان افت شاخص نمی‌تواند مبنای تصمیم‌گیری برای آغاز رفتار منفی بازار باشد اما برخی شنیده‌ها از نارضایتی حقوقی‌ها در رشد چند روز اخیر حکایت دارد و احتمالا دخالت این گروه باعث تغییر حرکت شاخص شده است. براساس این گزارش روزگذشته در بازارسرمایه بیش از ۹ میلیارد و ۸۲۵ میلیون سهم، حق‌تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۷۴هزار و ۷۶۰ میلیارد ریال و در بیش از ۶۳۱هزار و ۹۱۰ نوبت دادوستد شد و شاخص کل بازار با ۶ هزار و ۲۶۳ واحد کاهش، در ارتفاع یک‌میلیون و ۳۳۶ هزار واحدی قرار گرفت، همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با یک‌هزار و ۱۶۸ واحد کاهش به ۳۴۰ هزار و ۳۴۳ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با ۷۳۰ واحد افت به ۲۱۲هزار و ۹۲۷ واحد رسید. علاوه بر این در معاملات دیروز نمادهای، نماد پالایش نفت تهران (شتران) با ۳۳۶ واحد، توسعه معادن و فلزات (ومعادن) با یک‌هزار و ۲۱۰ واحد، فولاد کاوه جنوب کیش (کاوه) با ۲۰۲ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۲۰۰ واحد و آلومینیوم ایران (فایرا) با ۱۸۵ واحد بیشترین اثرگذاری مثبت را بر شاخص داشتند و درمقابل نمادهای، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با یک‌هزار و ۵۳۹ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) با یک‌هزار و ۱۸۶ واحد، بانک ملت (وبملت) با ۶۷۸ واحد، ایران خودرو (خودرو) با ۴۶۰ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (فارس) با ۳۵۹ واحد، و بانک تجارت (وتجارت) با ۳۵۸ واحد با تاثیرگذاری منفی خود و غلبه بر نمادهای مثبت زمینه افت شاخص را فراهم آوردند. همچنین در بازار فرابورس نیز روزگذشته وضعیتی متفاوت حاکم بوده به‌طوری که در این بازار ۲ میلیارد و ۸۷۰ میلیون برگه سهم و اوراق مالی به ارزش ۲۷ هزار و ۴۰۹ میلیارد ریال در بیش از ۲۱۳ هزار و ۱۶۲ نوبت دادوستد شد و شاخص این بازار با بیش از ۴۷ واحد افزایش بر روی کانال ۱۸ هزار و ۱۴۵ واحد قرار گرفت.